

Scripties 2017/2018

De erkende vaktherapeutische opleidingen hebben de beste scripties van het studiejaar 2017/2018 geselecteerd. Zij prezen deze scripties, contractwerkstukken, praktijkonderzoeken en praktijkproducten om hun kwaliteit, theoretische onderbouwing en/of vernieuwende ideeën. De auteurs hebben een korte samenvatting van de inhoud gegeven. Is uw interesse gewekt, aarzel dan niet om contact op te nemen met de auteur(s) voor meer informatie.

ArtEZ Conservatorium, Muziektherapie, Enschede

Van Essengarde 10, Enschede. T: 053 - 482 81 00

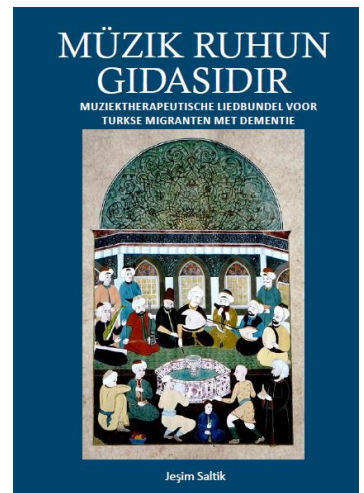
Müzik Ruhun Gidasıdır

Muziektherapeutische liedbundel voor Turkse migranten met dementie

Yesim Saltik - bachelorscriptie

Ongeveer tien procent van de mensen met dementie in Nederland heeft een migratie achtergrond. De Turkse gemeenschap is een van de grootste niet-westerse bevolkingsgroepen. Momenteel is er weinig bekend in de literatuur over de toepassingen van muziektherapie bij Turkse migranten met dementie. Yesim Saltik deed onderzoek naar beschikbare literatuur over de inzet van muziektherapie bij dementie in de Turkse geschiedenis. Op basis daarvan selecteerde zij liederen die kunnen worden gebruikt door muziektherapeuten die willen werken in de Turkse gemeenschap in Nederland.

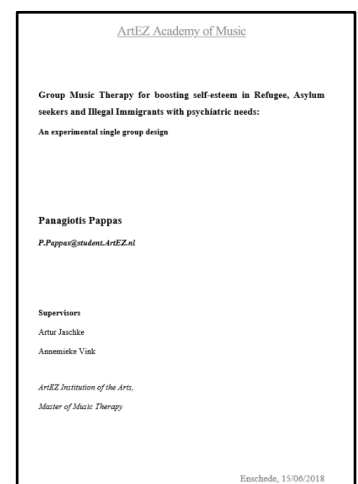
Discipline: Muziektherapie
 Focus: Psychogeriatric
 Werkveld: Verpleeg- en verzorgingstehuizen
 Doelgroep: Turkse migranten met dementie die verblijven in Nederland
 Contact: E: Multicultimuziektherapeut@outlook.com
 Website: www.facebook.com/demulticulturelemuziektherapeut

Group Music Therapy for boosting self-esteem in Refugee, Asylum seekers and Illegal Immigrants with psychiatric needs: An experimental single group design

Panagiotis Pappas - masterscriptie

The rising numbers of Refugee, Asylum seekers and illegal immigrants is nowadays a global concern. Psychotic symptoms have been addressed among the PTSD symptoms in the population, which raises the need towards treatment. The purpose of this experimental single group design is to examine whether Group Music Therapy can influence the self-esteem of refugees, illegal immigrants and asylum seekers with reported psychiatric needs. In transcultural psychiatric facility, patients (N=5) participated in group therapy for a period of 6 weeks with vocal music therapy interventions. Rosenberg Self-Esteem Scale was

used as validated assessment tool to monitor the levels of self-esteem. In the end of the therapy, participants reported increased results (week 6) in the Rosenberg Self-Esteem Scale compared to the baseline (week 1). Vocal music therapy in a group setting appears to have an effect in rising of self-esteem levels. Limitations include the small sample size and lack of control group. Further research is suggested to address these limitations.

Discipline: Music therapy
 Focus: Vocal Music Therapy; Refugees; Group Therapy
 Field of work: Forensic psychiatry
 Target group: Adult Refugees with Schizophrenia
 Contact: E: panospappas92@gmail.com

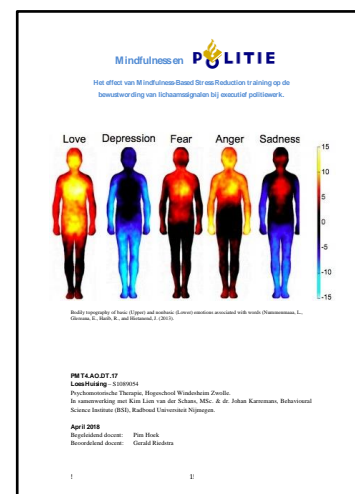
Christelijke Hogeschool Windesheim, School of Human Movements and Sports, Psychomotorische Therapie, Zwolle

Campus 2-6, Zwolle. T: 038 - 469 96 99

Mindfulness en politie

Het effect van Mindfulness-Based Stress Reduction training (MBSR) op bewustwording van lichaamssignalen bij executief politiewerk Loes Huising - bachelor – deeltijd

Een kwalitatieve studie naar ervaring en subjectieve beleving van executieve politieagenten in Nederland met MBSR training, gericht op de mate waarin deze training bijdraagt aan bewustzijn van lichaamssignalen en reguleren van emoties. Gesteld kan worden dat geïnterviewden na deelname bewuster zijn van lichaamssignalen. Men merkt lichaamssignalen eerder op, zet zodoende vaker nieuw en ander gedrag in tijdens emotioneel beladen situaties en in sociale relaties, zowel thuis als in politiewerk. Vervolgstudie naar effecten van lichaamsbewustzijn bij politiemensen door middel van experimenteel observatieonderzoek wordt aanbevolen.

Discipline: Psychomotorische therapie
 Focus: Mindfulness, politiewerk, lichaamssignalen, emotieregulatie
 Werkveld: Nationale Politie
 Doelgroep: Executieve politiemensen
 Contact: E: loeshuis@home.nl

Is er een verband tussen een hoge topsportidentiteit en het belanden in “het zwarte gat” na de topsport?

Een retrospectief cohort onderzoek

Ilse Vermeulen - van der Meijden - bachelor – voltijd

Er is onderzocht of er een correlatie is tussen een hoge topsportidentiteit en het belanden in “het zwarte gat” na de topsport. In dit retrospectief onderzoek is gebleken dat er geen of nauwelijks verband is. Wel is er een laag verband tussen een hoge topsportidentiteit en het ervaren van depressieve symptomen. Om deze hypothesen te ondersteunen en de toegevoegde waarde van psychomotorische therapie verder te onderzoeken is vervolgonderzoek nodig.

Discipline: Psychomotorische therapie
 Focus: Identiteitsontwikkeling; topsport
 Werkveld: Topsport
 Doelgroep: Topsporters en “het zwarte gat”
 Contact: E: ivdm88@gmail.com

Lichaamsbewustzijn & chronische pijn

Het lichaamsbewustzijn van chronische pijn cliënten en een niet-klinische groep, gemeten met de Multidimensional Assessment of Interoceptive Awareness (MAIA).

Hilda Huizing – masterscriptie

Binnen de chronische pijn behandeling is het doel van psychomotorische therapie vaak om het lichaamsbewustzijn te vergroten. Het is echter onbekend of er een verschil is in lichaamsbewustzijn tussen cliënten met chronische pijn en mensen zonder pijnklachten. Met de MAIA is dit verschil onderzocht bij een klinische groep met chronische pijn (N=52) en een niet-klinische groep zonder pijnklachten (N=127). De klinische groep scoorde op zeven van de acht subschalen van de MAIA significant lager dan de niet-klinische groep. Gezien deze duidelijke verschillen is het voor de psychomotorische therapie relevant om de MAIA als meetinstrument in te zetten om het lichaamsbewustzijn, ook op sub-schaalniveau, inzichtelijk te krijgen.

Discipline: Psychomotorische therapie
 Focus: Lichaamsbewustzijn bij chronische pijn
 Werkveld: Revalidatie
 Doelgroep: Volwassenen met chronische pijn
 Contact: hilda_huizing@hotmail.com

CODARTS, Hogeschool voor de Kunsten, Masteropleiding Danstherapie, Rotterdam

Kruisplein 26, Rotterdam. T: 010 - 217 11 00

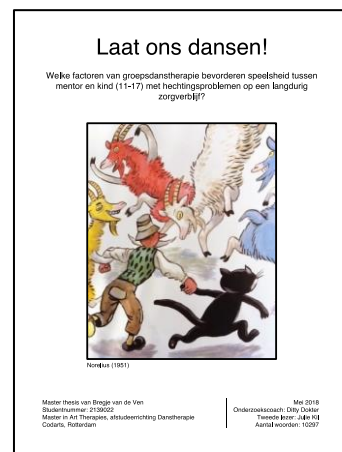
Laat ons dansen!

Welke factoren van groepsdanstherapie bevorderen speelsheid tussen mentor en kind (11-17) met hechtingsproblemen op een langdurig zorgverblijf?

Bregje van de Ven, masterscriptie

Dit onderzoek verkent de werkende factoren van groepsdanstherapie die leiden tot speelsheid tussen mentoren en jeugdigen met hechtingsproblemen. Toename van speelsheid blijkt uit een vragenlijst afgenomen bij de deelnemers. Waarnemingen tonen een toename van spontaniteit en vertrouwen in lichaamscontact. Met levendige praktijkvoorbeelden illustreert de onderzoeker wat werkte en wat tegenwerkte, inclusief uitdagingen voor een kleine residentiële instelling. Verder onderzoek is nodig om de conclusies hard te maken. Tot slot rijst de vraag: wat zijn generaliseerbare bewegingskenmerken van speelsheid?

Discipline: Danstherapie
 Focus: Relatie tussen verzorger en kind
 Werkveld: Residentiële jeugdzorg
 Doelgroep: Jeugdigen met hechtingsproblemen
 Contact: breckia@hotmail.com

Hogeschool van Arnhem en Nijmegen, Creatieve Therapie Opleidingen, Nijmegen

Kapittelweg 33, Nijmegen. T: 024 - 353 11 11

En dan die knal!!

Een onderzoek naar de muziektherapeutische interventies 'afreageren' en 'kalmeren' en hoe zij ingezet worden om arousal te verlagen bij LVB-cliënten

Esther Lindelauf – bachelorscriptie

Dit onderzoek richtte zich op hoe zowel het opbouwen als het afbouwen van muzikale intensiteit wordt ingezet door muziektherapeuten om arousal te verlagen bij LVB-cliënten met stressproblematiek. Data werd verzameld aan de hand van literatuuronderzoek, een enquête en interviews met muziektherapeuten uit het betreffende werkveld. Aan de hand hiervan zijn drie concrete interventieomschrijvingen geformuleerd. Een volgende stap is het toetsen van de effectiviteit van de omschreven interventies.

Discipline: Muziektherapie
 Focus: LVB, arousal, spanningsregulatie
 Werkveld: Verstandelijke Gehandicapten Zorg
 Doelgroep: LVB-cliënten met stressproblematiek
 Contact: E: estherlindelauf@muziektherapiejuistenoot.nl

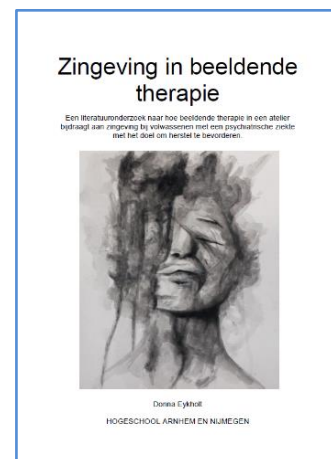
Zingeving in beeldende therapie

Een literatuuronderzoek naar hoe beeldende therapie in een atelier bijdraagt aan zingeving bij volwassenen met een psychiatrische ziekte met het doel om herstel te bevorderen

Donna Eykholt - bachelorscriptie

Dit literatuuronderzoek richt zich op wetenschappelijke artikelen en onderzoeken over beeldende therapie in een atelier, zingeving en herstel. Het biedt handvatten bewuster te worden welke vaardigheden, benaderingen en kwaliteiten van de therapeut, transformatieve kenmerken van kunst en voordelen van kunst voorbij het interne zelf, bijdragen aan zingeving en daarmee aan herstel. Het helpt zo beeldend therapeuten hun therapie vorm te geven tijdens de ontwikkeling richting herstelondersteunend werken.

Discipline: Beeldende therapie
 Focus: Zingeving, herstel, atelier
 Werkveld: Volwassenpsychiatrie
 Doelgroep: Volwassenen met een psychiatrische ziekte
 Contact: E: donnaeykholt@msn.com

Hogeschool Leiden, Kunstzinnige therapie, Leiden

Zernikedreef 11, Leiden. T: 071 - 518 88 00

Getekend door angst

Een onderzoek naar de vergelijking tussen een kunstzinnig therapie beeldend traject bij een volwassene met angstklachten en exposure-therapie

Cassandra Jacobs - bachelorscriptie

In deze casestudy wordt - in opdracht van het Lectoraat Antroposofische Gezondheidszorg - een antwoord gezocht op de vraag "In hoeverre wordt exposure therapie toegepast in een traject van beeldende kunstzinnige therapie bij een volwassen cliënt met angstklachten?". De cliënt heeft eerder deelgenomen aan een RCT naar beeldende therapie bij angstklachten (vanuit het lectoraat). Met welke middelen dat bij deze cliënt bereikt wordt, is in deze beschrijvende casestudy door de student onderzocht:

- In vivo exposure wordt teruggezien in het door de therapeut aangeboden vlekkende pastelkrijt aan de cliënt met smetvrees.
- Imaginaire exposure wordt teruggezien in de opdracht waarbij deze cliënt met smetvrees een tekening moet maken van een smerig toilet.

De vergelijking valt echter niet te generaliseren, omdat de vergelijking met slechts één casus is gedaan.

Discipline: Beeldende therapie
 Focus: Angstklachten
 Werkveld: Psychiatrie
 Doelgroep: Vrouwen met chronische angstklachten
 Contact: E: cassandralisettejacobs@gmail.com

Een case study over de werking van spraak- en drama therapeutische interventies, op een kind van 11 jaar met hechtingsproblematiek en het stimuleren van hartcoherentie

Camille van der Meer - bachelorscriptie

Basisschool van de cliënte geeft aan dat er te weinig kennis is om haar de nodige ondersteuning te kunnen geven en stelt de onderzoeksvraag: Hoe dragen spraak- en dramainterventies, voor een kind van 11 jaar met hechtingsproblematiek, bij aan het verbeteren van de Heart Rate Variability? Het onderzoek is een kwalitatief beschrijvende case study met kwantitatieve meting. De kwalitatieve resultaten zijn verkregen door observatie, vragenlijsten en membercheck. De kwantitatieve meting bestaat uit het meten van de hartcoherentie (HRV) vóór en ná de sessies. De interventies stimuleren een afname van stress, verdieping van het emotioneel beleven en verbetering van de hartcoherentie. Kwalitatieve beschrijving en kwantitatieve meting ondersteunen elkaar in dit onderzoek en wijzen op een positieve ontwikkeling.

Discipline: Spraak-drama
 Focus: Afname stress ervaring
 Werkveld: Basisonderwijs
 Doelgroep: Gehechtheidsproblemen bij kinderen
 Contact: E: camillezwaanvandermeer@gmail.com

Onderzoeksverslag

Jasmijn Smits - bachelorscriptie

In dit onderzoek wordt door middel van een beschrijvende casestudy (gecombineerd met metingen) onderzocht wat het effect van muziektherapie is op een patiënt met prikkelgevoeligheid na een CVA. Het onderzoek is uitgevoerd op het behandelcentrum voor CVA van Rivierduinen te Leiden met als onderzoeksvraag: 'In hoeverre is er verschil in de klachten tussen voor- en nameting op het gebied van prikkelgevoeligheid bij cliënt mevrouw S. en in hoeverre zijn de resultaten toe te schrijven aan de verschillende gebruikte interventies tijdens de muziektherapie?' De probleemstelling was dat er een non-verbaal aanbod mist. De patiënt in deze casus boekte geen vooruitgang door enkel gespreksvoering. Er is gebruikgemaakt van 'mixed methods' door gebruik van een meetinstrument, participerende observatie en vergelijking met eerder onderzoek. Resultaten waren een afname van prikkelgevoeligheid door volume verhoging van instrumentaal spel, vergelijkbaar met eerder gedaan onderzoek: in de eerste sessies verbetering, gevolgd door stabilisatie van de symptomen.

Discipline: Muziektherapie
 Focus: Muziektherapeutische interventie bij prikkelgevoeligheid ten gevolge van CVA
 Werkveld: GGZ
 Doelgroep: Patiënten met CVA, prikkelgevoeligheid
 Contact: E: j.g.smits@hotmail.com

Hogeschool Utrecht, Creatieve Therapie, Amersfoort

Nieuwe Poort 21, Amersfoort. T: 088 - 481 82 83

Werkvormen in een raamwerk - Expressive Therapies Continuum **Praktijkgericht onderzoek naar methodische werkvormen binnen de zes** **informatieverwerkingscomponenten van het Expressive Therapies** **Continuum, gekoppeld aan de zeven transdiagnostische factoren.** **Jannita Tesselaar - bachelorscriptie**

In dit onderzoek is er geïnventariseerd welke methodische werkvormen worden ingezet door beeldende therapeuten binnen de Expressive Therapies Continuum-methode (ETC). Dit heeft geresulteerd in geschikte materialen, doelen, interventies, therapeutische attitude en evaluatievragen per informatieverwerkingscomponent, werkvorm en transdiagnostische factor. Deze bevindingen hebben geresulteerd in een werkvormenboek.

Discipline: Beeldende therapie
 Focus: ETC, transdiagnostische factoren en werkvormen
 Werkveld: Vaktherapeuten werkzaam met de ETC-methode en/of geïnteresseerd zijn in de ETC-methode
 Doelgroep: Gericht op de zeven transdiagnostische factoren
 Contact: E: jannitatesselaar@msn.com

Muziektherapie op de kinderafdeling **Een onderzoek naar de behoefte aan muziektherapie op de kinderafdeling** **van een algemeen ziekenhuis** **Madieke Bruijns - bachelorscriptie**

De behoefte aan muziektherapie op de kraam- en kinderafdeling van een algemeen ziekenhuis is onderzocht. De literatuurstudie toonde aan dat buitenlandse ziekenhuizen muziektherapie inzetten op kinderafdelingen, wat in Nederland niet het geval is. Er kan met muziektherapie gewerkt worden aan het creëren van een veilige omgeving, afleiding, ontspanning, stress- en pijnreductie. Muziektherapie kan ondersteunen bij voorbereidingen op/tijdens ingrepen. Inzetbare werkvormen zijn muziek luisteren, zingen, samen met de muziektherapeut muziek maken. Muziektherapie kan bijdragen aan een positieve herinnering aan een ziekenhuisopname.

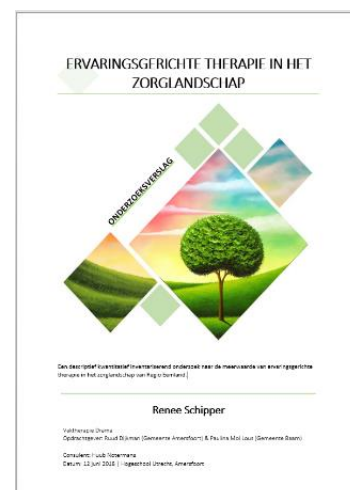
Discipline: Muziektherapie
 Focus: Kraam- en kinderafdeling, ziekenhuis, behoefteonderzoek
 Werkveld: Ziekenhuis
 Doelgroep: Kinderen
 Contact: E: madieke.bruijns@gmail.com

Scriptie binnenkort beschikbaar op HBO Kennisbank

Ervaringsgerichte therapie in het zorglandschap van de Regio Eemland
Een descriptief kwantitatief inventariserend onderzoek naar de meerwaarde van ervaringsgerichte therapie in het zorglandschap van Regio Eemland.
Renée Schipper - Bachelorscriptie

Dit onderzoek inventariseert en beschrijft de meerwaarde van ervaringsgerichte therapieën in de Regio Eemland voor kinderen tot 18 jaar. Vanuit beschikbare data kan worden geconcludeerd dat ervaringsgerichte therapie een waardevolle behandelvorm ter behandeling van bijvoorbeeld angstproblematiek en rouwverwerking. Bij 60% van de cliënten is de problematiek verminderd na behandeling. En voor 40% van de cliënten is er geen aanvullende jeugdhulp nodig. Voor ervaringsgerichte therapie wordt gekozen omdat deze als snel, laagdrempelig en individueel wordt ervaren.

Discipline: Vaktherapie drama
 Focus: Resultaatbeschrijving
 Werkveld: Ervaringsgerichte therapie
 Doelgroep: Gemeenten, sociaal domein
 Contact: E: renee.schipper@hotmail.com

Hogeschool Zuyd, Creatieve Therapie, Heerlen
 Nieuw Eyckholt 300, Heerlen. T: 045 - 400 60 60

Mijn Zelf op de Planken
Een kwalitatief onderzoek naar het uitvoeren van therapeutisch theater, als dramatherapeutisch behandelaanbod voor cliënten met een verslavingsproblematiek
Rosa van der Poel - bachelorscriptie

‘Mijn Zelf op de Planken’ is een actiegericht onderzoek naar de werking van therapeutisch theater op het zelfbeeld van cliënten met een verslavingsproblematiek. Het onderzoek heeft plaatsgevonden binnen de dagbehandeling van Vincere-GGZ te Heerlen. Er werd binnen de dramatherapie sessies naar een theatervoorstelling toegewerkt, die uiteindelijk opgevoerd werd. Uit het onderzoek komt naar voren dat therapeutisch theater, en voornamelijk de voorstelling, op korte termijn bijdraagt aan het verbeteren van het zelfbeeld van volwassen cliënten met verslavingsproblematiek.

Discipline: Dramatherapie
 Focus: Therapeutisch theater, verslaving,
 Werkveld: Verslavingszorg dagbehandeling
 Doelgroep: Volwassenen met verslavingsproblematiek
 Contact: E: rosavanderpoel@web.de

Le Bon Depart, opleidings- en kenniscentrum voor Psychomotorische kindertherapie, Utrecht

Burgermeester Verderlaan 11, Utrecht. T: 06 - 16 40 07 57

Autisme Spectrum Stoornis bij meisjes

Hoe kunnen psychomotorisch kindertherapeuten op een professionele manier bijdragen aan vroegsignalering van ASS bij normaal begaafde meisjes?

Femke van Winkelen - bachelorscriptie

Het is moeilijk ASS bij normaal begaafde meisjes te kunnen signaleren. Dit heeft te maken met het feit dat ASS zich bij meisjes op een andere manier uit dan bij jongens, waardoor regelmatig signalen worden gemist. Kennis en vaardigheden zijn van groot belang voor hulpverleners om ASS vroegtijdig te kunnen herkennen. Hoe eerder bekend is dat er sprake is van ASS, hoe eerder kind en omgeving de ondersteuning en zorg krijgen die passend en nodig is. Ook kunnen comorbide stoornissen voorkomen worden en tijdig behandeld. Met dit kwalitatieve onderzoek is geprobeerd inzicht te krijgen op welke manier een psychomotorisch kindertherapeut kan bijdragen in het vroegtijdig signaleren van ASS bij normaal begaafde meisjes. Op basis van deze inzichten worden een aantal aanbevelingen gedaan met betrekking tot de wijze waarop psychomotorisch kindertherapeuten ASS bij normaal begaafde meisjes signaleren. Het doel van dit onderzoek is een bijdrage te leveren aan vroegtijdige signalering van ASS bij normaal begaafde meisjes.

Discipline: Psychomotorische kindertherapie
 Focus: ASS; normaal begaafde meisjes
 Werkveld: Psychomotorische kindertherapie
 Doelgroep: ASS bij normaal begaafde meisjes
 Contact: E: fvanwinkelen76@hotmail.com

Stenden Hogeschool, Leeuwarden

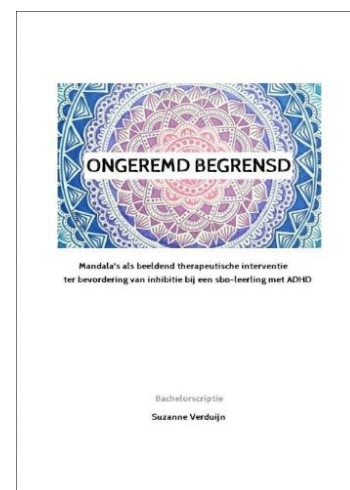
Rengerslaan 8, Leeuwarden. T: 058 - 244 14 41

Ongeremd begrensd

Mandala's als beeldend therapeutische interventie ter bevordering van inhibitie bij een SBO-leerling met ADHD

Suzanne Verduijn - bachelorscriptie

Literatuuronderzoek wijst uit dat het maken van mandala's impulsief gedrag kan verlagen bij kinderen met ADHD. Middels een systemisch N=1-onderzoek is gekeken in hoeverre het maken van mandala's als beeldend therapeutische interventie de inhibitie (het vermogen om impulsen te kunnen remmen) verbetert van een 9-jarige SBO-leerling met ADHD. Kleine maar insignificante verbeteringen zijn waargenomen middels de Stroop-test en de inhibitieschaal

van de BRIEF-vragenlijst. Meer onderzoek is vereist om sluitende conclusies te kunnen trekken over het effect van deze interventie.

Discipline: Beeldende therapie
 Focus: Mandala's; inhibitie
 Werkveld: Speciaal basisonderwijs
 Doelgroep: Kinderen met ADHD
 Contact: E: suzanneverduijn@gmail.com

Bewegen de liedjes
Reguleren 'de Beweegliedjes' je alertheid
Jitske Draijer - bachelorscriptie

Dit onderzoek, een systemisch N=1, geeft antwoord op de vraag, of muziektherapeutische interventie 'de Beweegliedjes' de alertheid van cliënt J. met een Zeer Ernstig Verstandelijke en Meervoudige Beperking (ZEVMB) reguleert. Conclusie van dit onderzoek is dat tijdens het inzetten van muziektherapeutische interventie 'de Beweegliedjes' met cliënt J. zowel in het kwantitatieve als in het kwalitatieve deel de mate van alertheid positief is. Een stapeling van deze systemisch N=1 met dezelfde onderzoeksvraag is nodig wanneer we de bewijslast meer evidence based willen aantonen.

Discipline: Muziektherapie
 Focus: de Beweegliedjes; alertheidsregulatie
 Werkveld: Verstandelijk Gehandicapten Zorg
 Doelgroep: Cliënten met een ZEVMB
 Contact: E: info@jitskedraijer.nl | www.debeweegliedjes.nl

Het grijze verhaal met de gekleurde deuren
N=1 onderzoek naar de dramatherapeutische methode Storymaking & Storyplaying bij dementerende ouderen die zelfstandig wonen en depressieve klachten ervaren
Tsjerk de Jong – bachelorscriptie

In tien weken van behandeling wordt er gemeten in hoeverre de dramatherapeutische methode Storymaking & Storyplaying invloed heeft op de depressieve klachten van de cliënte, die zelfstandig thuis woont. Er wordt gekeken of de cliënt zelf veranderingen ziet en of het sociale netwerk van de cliënt ook veranderingen zien.

Discipline: Dramatherapie
 Focus: Depressieve klachten
 Werkveld: Ouderenzorg
 Doelgroep: Zelfstandig wonende ouderen die depressieve klachten ervaren
 Contact: www.keukentafeldrama.nl E: Tsjerk.de.jong@keukentafeldrama.nl

Het begrijpen en vertalen van de lichamelijke symptomen bij VB'ers met een traumatische ervaring

Lichaamsbeleving en bewegingsgedrag bij mensen met een verstandelijke beperking en traumatische ervaringen/PTSS: een systematische review
Lauren van Etten - Bachelorscriptie Bewegingswetenschappen

Deze studie heeft een overzicht geschetst van de geobserveerde primaire kenmerken omtrent lichaamsbeleving en bewegingsgedrag van mensen met een verstandelijke beperking (VB) en traumatische ervaringen en/of PTSS. Daarnaast is er ook een blik geworpen op andere lichamelijke symptomen die zijn waargenomen in verscheidene studies. Diverse studies kwamen tot de conclusie dat er na verloop van tijd bij mensen met een verstandelijke beperking die een traumatische ervaring hebben beleefd, significante veranderingen van adaptief gedrag en significante veranderingen van gedragsproblemen kunnen optreden. Dit betreft een significante toename van hyperactiviteit, verhoogde prikkelbaarheid en lethargie, stereotiep gedrag, zelfbeschadigend gedrag en agressief gedrag. In de PMT kan men mogelijk meer inspelen op deze specifieke aspecten van de cliënt om een zo efficiënt mogelijk resultaat te leveren en het algemeen functioneren van deze doelgroep te bevorderen.

Discipline: Psychomotorische therapie
 Focus: Verstandelijke beperking; PTSS; lichaamsbeleving; bewegingsgedrag; lichamelijke symptomen
 Werkveld: Geestelijke gezondheidszorg
 Doelgroep: Mensen met een verstandelijke beperking en traumatische ervaringen/PTSS
 Contact: E: L.vanetten@hotmail.com

